

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING

COMMISSION DE LA DÉFENSE NATIONALE

dinsdag

04-02-2003

14:00 uur

mardi

04-02-2003

14:00 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Interpellatie van de heer Joos Wauters tot de 1
minister van Landsverdediging over "het
nationaal gedenkteken Fort van Breendonk"
(nr. 1549)

Sprekers: **Joos Wauters, André Flahaut,**
minister van Landsverdediging

Vraag van de heer Martial Lahaye aan de 4
minister van Landsverdediging over "het nieuw
NAVO-gebouw in Brussel/Evere" (nr. A885)

Sprekers: **Martial Lahaye, André Flahaut,**
minister van Landsverdediging

Vraag van de heer Luc Sevenhans aan de 5
minister van Landsverdediging over "de militaire
investerings" (nr. A895)

Sprekers: **Luc Sevenhans, André Flahaut,**
minister van Landsverdediging

SOMMAIRE

Interpellation de M. Joos Wauters au ministre de 1
la Défense sur "le mémorial national du Fort de
Breendonk" (n° 1549)

Orateurs: **Joos Wauters, André Flahaut,**
ministre de la Défense

Question de M. Martial Lahaye au ministre de la 4
Défense sur "le nouveau bâtiment de l'OTAN à
Bruxelles/Evere" (n° A885)

Orateurs: **Martial Lahaye, André Flahaut,**
ministre de la Défense

Question de M. Luc Sevenhans au ministre de la 5
Défense sur "les investissements militaires"
(n° A895)

Orateurs: **Luc Sevenhans, André Flahaut,**
ministre de la Défense

COMMISSIE VOOR DE
LANDSVERDEDIGING

van

DINSDAG 4 FEBRUARI 2003

14:00 uur

COMMISSION DE LA DEFENSE
NATIONALE

du

MARDI 4 FEVRIER 2003

14:00 heures

La séance est ouverte à 14.08 heures par M. Jean-Pol Henry, président.

De vergadering wordt geopend om 14.08 uur door de heer Jean-Pol Henry, voorzitter.

01 Interpellatie van de heer Joos Wauters tot de minister van Landsverdediging over "het nationaal gedenkteken Fort van Breendonk" (nr. 1549)

01 Interpellation de M. Joos Wauters au ministre de la Défense sur "le mémorial national du Fort de Breendonk" (n° 1549)

01.01 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, wij kennen uw bekommernis in verband met het gedenkteken van het fort van Breendonk. Wij weten dat dit ook voor u niet alleen een heel belangrijke symboolwaarde, maar ook een menselijke waarde heeft als herinnering aan de vele slachtoffers die daar gevallen zijn door de misdaden van het nazi-regime die daar gepleegd zijn. Die benadering, die menselijke en humanitaire benadering, delen wij. Vanuit die benadering hebt u veel inspanningen geleverd om het fort van Breendonk in zijn historische context een zeer waardige aanblik terug te geven. U hebt dat gedaan via de moderne communicatiemiddelen en de pedagogische middelen die dit memoriaal heden ten dage kunnen ondersteunen. Ook infrastructuurueel hebt u veel ingrijpende aanpassingen op touw gezet. Die zijn nog volop aan de gang. Ook gezien het wetsvoorstel dat straks aan de orde is moeten wij u bedanken voor en feliciteren met de herwaardering, de veiligheidsvoorwaarden binnen het memoriaal en de pedagogische benadering die u in het fort ontwikkeld hebt. Het moet vooral voor jongeren, maar ook voor ouderen een nationaal gedenkteken blijven. Daar bent u 200 procent van overtuigd.

Toch heb ik een aantal vragen. Ik denk echter dat we elkaar verder kunnen ondersteunen in die benadering. Vorig jaar is er een aanpassing van de begroting geweest. U hebt toen een miljoen euro uitgetrokken voor de volledige opwaardering van het gedenkteken.

Voor alle aanpassingen waarin men voorzag, zowel infrastructuurueel als pedagogisch met de audiogidsen, alsook met de herinrichting van de zalen werden de kosten toch geraamd op 1,4 miljoen euro. Ik weet dat de hele renovatie op dit moment nog niet is afgerond en dat ze nog voort gefinancierd moet worden. Uit de contacten die ik gehad heb, heb ik begrepen dat u gedurende een maand het fort niet

01.01 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): Nous partageons les préoccupations du ministre en ce qui concerne le Fort de Breendonk, mémorial national qui revêt une importante valeur humaine et honore la mémoire des victimes du régime nazi. Dans cette perspective, de nombreux efforts ont été consentis pour en améliorer l'aspect.

L'an dernier, dans le cadre de l'ajustement budgétaire, 1 million d'euros ont été dégagés pour revaloriser ce monument. Le coût de l'ensemble des travaux d'aménagement est évalué à 1,4 million d'euros. Les travaux de rénovation ne sont pas encore terminés et il est nécessaire de dégager des moyens financiers supplémentaires. Le fort sera fermé pendant un mois afin de permettre la réalisation des travaux.

Les alentours méritent également d'être remis en état et un parc forestier pourrait être aménagé. Les arbres y commémoreraient les victimes. Ces derniers temps,

zal openstellen om de renovatiewerken volledig te laten uitvoeren.

Ik ken het fort en stel mij ook een aantal vragen wat de directe omgeving van het fort betreft. Daar staat een voor mij nogal aangrijpend gedenkteken vóór het memoriaal, maar ik heb de indruk dat op zijn minst de omgeving ervan wat verwaarloosd is. Het gedenkteken staat daar eigenlijk wat desolaat in een wat zompige weide. Ik denk dat wij daarvan iets veel beters zouden kunnen maken. We zouden daar echt een symbool voor herdenking van kunnen maken voor de voorbijgangers. Wij zouden bijvoorbeeld daar een bomentuin of bospark kunnen aanleggen, waarbij elke boom een verwijzing kan inhouden naar de concentratiekampen en naar de werkkampen. Zodoende wordt door die bomen de herinnering aan de mensen die weggevoerd zijn of daar overleden zijn, levendig gehouden. Tegelijkertijd geven die bomen een uitdrukking van het leven: het is niet voor niets geweest dat mensen zich tegen het nazi-regime gekant hebben. Daardoor is er voor hen ook een vorm van gedachtenis..

In die zin denk ik dat dit ook beter zou kunnen worden omgeven, dat dit eigenlijk een betere blikvanger zou kunnen zijn. Bovendien passeer ik daar al eens omdat ik daar maar twee tot drie kilometer vandaan woon. Eigenlijk zijn de berm en de afsluiting van het fort naar mijn smaak de laatste jaren wat te veel verwaarloosd. Er zijn wat bremstruiken die daar doorheen schieten en wat wilgen. Ook het plakkaat waar de naam "Fort Breendonk" is aangebracht, is eigenlijk wat oubollig. Dus ook daar denk ik dat er inspanningen moeten worden geleverd. In de omgeving, ook voor het gedenkteken, liggen nu kasseistenen, uitgegraven en afgedankte riolen, een hoop zand... Eigenlijk is het op dit moment niet om aan te zien. Ik zwijg dan nog over de parking.

Ik weet wel, mijnheer de minister, dat dit allemaal niet uw bevoegdheid kan zijn. Wij moeten echter toch het geheel van het memoriaal in ere houden en laten zien dat dit voor ons, Belgen, een belangrijke plek is. Het is zelfs een historisch unieke plek, want weinig forten en weinig kampen zijn zo intact bewaard als het fort van Breendonk. Ik denk dat we daarvan een volwaardig memoriaal moeten maken. Vandaar, mijnheer de minister, dat ik u volgende vragen wil stellen.

Welke werkzaamheden zijn er uitgevoerd? Met welke middelen? Welke zijn de doelstellingen van deze nieuwe aanpak? Wordt de historische realiteit benadrukt? Welke middelen werden er uitgetrokken voor 2003? Welke werkzaamheden dienen er nog uitgevoerd te worden? Op welke termijn?

U kunt misschien ook aangeven, mijnheer de minister, hoeveel personeelsleden er nu worden tewerkgesteld en wat het doorlopend budget is na 2003. Na 2003 zijn er precies de extra uitgaven. Is deze financiering voor het fort continu? Ten slotte dan mijn vraag – ik heb er ook op gewezen – welke oplossingen er zijn voor de directe omgeving, met name de berm, het gedenkteken en de parking als zodanig?

les accotements et la clôture ont été délaissés. Le panneau situé à proximité du monument est quelque peu vieillot. Une certaine pagaille règne aux alentours et des efforts devraient être fournis en ce qui concerne le parking.

Nous devons montrer à quel point nous sommes attachés à cet ensemble historique unique.

Quels travaux ont-ils été réalisés? Avec quels moyens? Quels sont les objectifs poursuivis? La réalité historique est-elle suffisamment mise en exergue? Quels moyens ont-ils été dégagés en 2003? Quels travaux doivent-ils encore être réalisés? Dans quels délais? Combien de membres du personnel y sont-ils employés? Quel budget prévoit-on après 2003? Quelles solutions s'offrent-elles à nous pour résoudre les problèmes liés aux abords immédiats?

01.02 Minister **André Flahaut**: Mijnheer de voorzitter, collega's, het renovatieproject van het fort van Breendonk bevat de volgende hoofdactiviteiten: historisch onderzoek, museologische concepten,

01.02 **André Flahaut**, ministre: Le projet de rénovation comprend une enquête historique, le concept

infrastructuurwerken, aanschaf en installatie van museologisch en audiovisueel materiaal. In het huidige stadium zijn de activiteiten historisch onderzoek, museologische concepten en het eerste deel van de infrastructuurwerken – dakdichtheid en herstel van de kasseien – uitgevoerd.

Het renovatieproject is geschat op 1.0377.000 euro. In 2002 werd een eerste schijf van 966.000 euro ter beschikking gesteld van het gedenkteken.

De jongeren van twaalf tot achttien jaar zijn het doelpubliek van het gedenkteken met als hoofddoelstelling een door middel van getuigenissen van oud-gedetineerden en van de tragische gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden in Breendonk de waarde van het humanisme, van het burgerschap en van de demografie te laten ontdekken. Teneinde in de toekomst altijd in staat te zijn om die essentiële doelstellingen te kunnen bereiken, is het onontbeerlijk het concept van het gedenkteken grondig te renoveren door gebruik te maken van de moderne technieken om de aandacht van de jongere generatie te trekken.

Dankzij het gestructureerde en professionele werk van een historicus gedurende drie jaar beschikt het gedenkteken nu over waardevolle archieven, die aan de basis zullen liggen van het nieuwe bezoekerscircuit dat de historische realiteit strikt zal eerbiedigen.

En 2003, les activités suivantes sont prévues: la dernière partie des travaux d'infrastructure, mise aux normes de l'installation électrique, rénovation du bâtiment d'entrée, travaux divers de menuiserie et de peinture et l'acquisition et l'installation d'un matériel muséologique et audiovisuel.

Toutes les activités prévues dans le cadre de la rénovation du musée seront terminées dans le courant du mois d'avril 2003. Les deuxième et troisième tranche des 410.945 euros seront mises à la disposition du Mémorial en 2003.

En ce qui concerne l'environnement direct, il est prévu d'améliorer l'accès et la vue de l'entrée principale du Mémorial côté nord: nettoyage des bornes et de l'inscription "Breendonk", réalisation d'un accès au monument, plantation et nettoyage du terrain à côté du monument. A cet effet, des contacts sont pris avec la commune de Willebroek, l'entrepreneur qui réalise actuellement des travaux le long du fort et les services de la Défense. En ce qui concerne le personnel, il y a effectivement du personnel qui est mis à la disposition du fort par le département de la Défense.

Vous savez qu'aujourd'hui, il y a aussi une discussion d'une proposition de loi sur le Mémorial. Je crois que c'est une bonne proposition dans la mesure où elle permettra de redonner un souffle nouveau au conseil d'administration du fort de Breendonk, en veillant à ce que tous les acteurs soient susceptibles de venir en aide pour faire en sorte que ce fort de Breendonk occupe la place qui doit être la sienne. Nous avons fait la première partie du travail, qui était sans doute la plus lourde sur le plan des infrastructures et sur le projet de musée. Cette partie aboutira dans le courant d'avril 2003 et j'espère que les nouveaux responsables désignés dans le nouveau conseil d'administration auront à cœur de considérer comme il se doit ce

muséologique, des travaux d'infrastructure et l'acquisition et l'installation de matériel muséologique et audiovisuel. L'enquête, le concept muséologique et la première partie des travaux d'infrastructure sont terminés. On estime le prix total de l'opération à 1.377.049 euros. Une première tranche de 966.104 euros a déjà été décaissée en 2002.

Le public cible se compose de jeunes âgés de 12 à 18 ans. Le but est de leur faire découvrir les valeurs de l'humanisme, de la citoyenneté et de la démocratie, ce qui nécessite une profonde rénovation et la mise en oeuvre de techniques modernes. Grâce au travail fourni par un historien pendant trois années, le Mémorial dispose à présent de précieuses archives.

Het laatste gedeelte van de infrastructuurwerken en de inrichting van het museum (aankoop en installatie van museaal materiaal en audiovisuele middelen) zijn gepland voor 2003. Alle renovatiewerken zullen in april 2003 klaar zijn. Een tweede en derde tranche van 410.945 euro zullen in 2003 aan het Gedenkteken worden overgemaakt. In de onmiddellijke omgeving van het Gedenkteken zullen de toegankelijkheid en het aanzicht van de hoofdingang aan de noordkant verbeterd worden. Te dien einde zal contact opgenomen worden met de gemeente Willebroek, met de aannemer die thans de werken langs het Fort uitvoert en met de diensten van Landsverdediging. Het departement Landsverdediging stelt personeel ter beschikking van het Fort. U weet dat er momenteel een wetsvoorstel betreffende dat Gedenkteken van Breendonk besproken wordt. Het strekt ertoe de raad van bestuur een nieuwe impuls te geven, opdat het Fort

socle solide que le département de la Défense leur a donné pour travailler et développer le fort de Breendonk et entretenir cette mémoire et la vigilance démocratique.

En ce qui concerne la plantation d'arbres, c'est une idée que je retiens et je vais voir dans quelle mesure on ne pourrait pas commencer ce mouvement de plantation d'arbres lors d'une prochaine visite du Roi au fort, début du mois de mai. On pourrait alors imaginer qu'on complète à nouveau l'environnement par cette symbolique supplémentaire.

zijn rol ten volle zou kunnen vervullen. Het leeuwendeel van het werk is dus al achter de rug, en ik hoop dat de nieuwe mandatarissen dit complex verder zullen uitbouwen en de herinnering aan het verleden levendig zullen houden. Wat de boomaanplanting betreft, zal ik zien of men dit kan voorzien voor het volgend bezoek van de koning aan het Fort, begin mei

01.03 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, ik heb de vertaling van het antwoord van de minister gevolgd. Ik heb de minister goed begrepen. Ik dank hem voor het antwoord. Wij steunen zijn streven om het fort van Breendonk als een uniek Belgisch gedenkteken tegen de nazi-misdaden op te waarderen.

Ik weet dat veel jongeren, ongeveer 40.000, en veel volwassenen het fort bezoeken. Dat is een pluspunt. De Gemeenschappen moeten, mijns inziens, hun verantwoordelijkheid opnemen en scholen stimuleren om een daguitstap naar Breendonk te organiseren en op die manier stil te blijven staan bij de gruwelen van de oorlog. Uit uw antwoord heb ik begrepen dat mijn vrees onterecht is en dat u de resterende middelen zult vrijmaken, zodat tegen eind april alles klaar is, de audiovisuele rondleiding beschikbaar zal zijn en de veiligheid gegarandeerd zal zijn. Op dat ogenblik zal een gloednieuw bezoekerscircuit in gebruik kunnen worden genomen, voorzien van de moderne hulpmiddelen. Het verheugt me dat het project dit jaar zal worden afgerond. Het verheugt me eveneens dat u blijft investeren in Breendonk niet alleen met middelen maar ook met mensen.

Het voorstel van een boomaanplanting met een verwijzing naar de verschillende concentratiekampen, zodat ook buiten het fort duidelijk wordt wat een echte democratie kan betekenen en kan voorkomen, lijkt me een heel goed idee. Laten we hopen dat we het gedenkteken waardig zijn en dat racisme en neonazisme in ons land nooit de overhand zullen krijgen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

02 Vraag van de heer Martial Lahaye aan de minister van Landsverdediging over "het nieuw NAVO-gebouw in Brussel/Evere" (nr. A885)

02 Question de M. Martial Lahaye au ministre de la Défense sur "le nouveau bâtiment de l'OTAN à Bruxelles/Evere" (n° A885)

02.01 Martial Lahaye (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag gaat over het gebouw van de NAVO in Brussel/Evere. Het nieuwe NAVO-gebouw zal verrijzen op de terreinen van de voormalige luchtmachtkazerne Kwartier Koning Albert I. Met het oog op de uitbreiding van de NAVO is een modernere en grotere locatie aangewezen. De vorige week werden hieromtrent concrete en ambitieuze plannen voorgesteld. De Belgische militairen moeten het terrein ontruimen of staan kort voor

01.03 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): Je souscris à la volonté du ministre de valoriser le Fort de Breendonk pour son caractère unique en tant que mémorial. Le Fort accueille de nombreux visiteurs, jeunes comme adultes. Les Communautés ont également une responsabilité à assumer en la matière. Elles doivent inciter les écoles à faire réfléchir aux horreurs de la guerre.

Les travaux seront donc terminés pour la fin du mois d'avril. Le système d'audio-guidage sera prêt et toutes les mesures de sécurité auront également été prises. Je me réjouis d'apprendre que le ministre continuera à affecter des moyens matériels et humains au Fort. Une plantation d'arbres faisant référence aux différents camps de concentration peut également être envisagée.

02.01 Martial Lahaye (VLD): Le nouveau bâtiment de l'OTAN sera érigé sur les terrains de l'ancienne caserne de la force aérienne du Quartier Roi Albert. Des projets ambitieux ont été proposés récemment.

een verhuis.

Mijnheer de minister, ik had van u graag een antwoord gekregen op enkele vragen. In welke toestand kan het terrein worden overgedragen? Is er op het terrein grondvervuiling? Moeten er aanpassingen gebeuren vooraleer een overdracht kan plaatsvinden? Wat is het precieze tijdsschema? Welke budgettaire implicaties heeft deze operatie? Ten slotte, welke financiële implicaties heeft de ontruiming en de overdracht ten aanzien van de Belgische NAVO-bijdrage? Mijnheer de minister, indien het mogelijk is, had ik graag een antwoord gekregen op deze vragen.

02.02 Minister **André Flahaut**: Mijnheer de voorzitter, collega's, de Conventie van 21 november 2002 tussen België en de NAVO voorziet in de overdracht van het terrein in zijn bestaande toestand met de door Defensie ontruimde gebouwen. De NAVO staat in voor de afbraak van de gebouwen om de infrastructuur voor een nieuw hoofdkwartier te kunnen realiseren. Tot op heden werd geen grondvervuiling vastgesteld. Op 3 specifieke plaatsen dient bijkomend onderzoek te gebeuren gezien het actuele en vroegere gebruik van deze locatie. Er dienen voorafgaand aan de overdracht geen aanpassingen uitgevoerd te worden. België blijft wel verantwoordelijk voor de eventuele voorafgaande sanering van vervuilde gronden. België heeft zich ertoe verbonden de oude ondergrondse brandstoftanks te verwijderen.

Het voornaamste deel van het terrein van het Kwartier Koning Albert I wordt overgedragen tegen 1 december 2004. Een tweede deel wordt overgedragen tegen 1 december 2006. Het resterende gedeelte van het kwartier met de actuele sportterreinen en sportinfrastructuur aan de Haachtsesteenweg wordt ten vroegste in 2008 overgedragen op aanvraag van de NAVO.

Deze operatie heeft geen rechtstreekse budgettaire implicaties voor het budget van Defensie. De ontruiming van het Kwartier Koning Albert I was opgenomen in het restauratieplan voor 2002 van Defensie in het kader van de herlokalisatie en centralisatie van bepaalde eenheden, organismen en logistieke depots. Gezien deze geplande ontruiming heeft de NAVO de Belgische regering gevraagd om de terreinen ter beschikking te stellen voor de realisatie van het nieuwe hoofdkwartier. Deze ontruiming en overdracht hebben geen bijkomende budgettaire implicatie voor de Belgische NAVO-bijdrage.

02.03 **Martial Lahaye** (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn zeer gedetailleerd antwoord. Wij zullen dit dossier met grote belangstelling volgen.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

Dans quel état le terrain sera-il transféré? Le sol est-il pollué? Des aménagements devront-ils être effectués avant le transfert? Quel est le calendrier? Quelle est l'incidence budgétaire? Quelles conséquences financières l'évacuation et le transfert auront-ils sur la contribution de la Belgique à l'OTAN?

02.02 **André Flahaut**, ministre: Aux termes de la convention du 21 novembre 2001, le terrain est transféré dans son état actuel avec les bâtiments évacués. L'OTAN est responsable de leur démolition. Jusqu'à présent, aucune pollution du sol n'a été constatée; des examens supplémentaires sont nécessaires à trois endroits. Il ne doit être procédé à aucun aménagement avant la cession mais la Belgique est en revanche responsable d'un éventuel assainissement préalable des sols. La Belgique se chargera également de l'enlèvement des réservoirs souterrains de stockage de combustible. La majeure partie du terrain sera transférée pour le 1er décembre 2004, une deuxième partie pour le 1er décembre 2006. Les terrains de sport et l'infrastructure correspondante de la chaussée de Haecht ne seront pas cédés avant 2008. Il n'y a aucune incidence directe pour le budget de la Défense. L'évacuation figurait dans le plan de restructuration 2002. Compte tenu de cet élément l'OTAN a demandé au gouvernement de mettre les terrains à la disposition du nouveau quartier-général. L'évacuation et le transfert n'ont aucune autre implication budgétaire pour la contribution belge à l'OTAN.

02.03 **Martial Lahaye** (VLD): Nous resterons attentifs à ce dossier.

03 Vraag van de heer Luc Sevenhans aan de minister van Landsverdediging over "de militaire investeringen" (nr. A895)

03 Question de M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "les investissements militaires" (n° A895)

03.01 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in deze commissie intervenieerde ik reeds herhaalde malen over het probleem van de militaire investeringen.

In die context ben ik uiteraard tevreden dat de NAVO België nogmaals terechtwijst wat betreft de defensie-uitgaven. Dat gebeurde eind december. Wellicht hoopte u dat dit min of meer zou verloren gaan door de eindejaarsdrukke, maar ik had toch gemerkt dat wij er worden van verdacht slechts 8,1% te besteden aan onze defensie.

Dat kan ook op een positieve manier worden bekeken, want wij gaan erop vooruit. Inderdaad, in 2000 bedroeg dat percentage slechts 5,8 en daarna 7,1. Dat betekent dus dat onze uitgaven voor defensie stijgen aangezien wij nu een percentage van 8,1 bereiken.

De propagandadienst van uw kabinet heeft laten weten dat er blijkbaar foutieve criteria worden gebruikt door de NAVO en dat het werkelijke uitgavenbedrag hoger ligt.

Volgens u werden alleen de grote investeringen in rekening gebracht en werden de kleine investeringen over het hoofd gezien. De aankoop van potloden en paperclips zouden dus niet zijn inbegrepen.

Mijnheer de minister, als u dan toch beweert dat de NAVO verkeerde cijfers hanteert, welke zijn dan de correcte cijfers? Dat is een vrij eenvoudige vraag waarop u wellicht relevant zal kunnen antwoorden.

Er is evenwel nog een bijkomend probleem. Bij uw aantreden in deze regering begon u onmiddellijk te zwaaien met het strategisch plan 2000-2015. Daarin bepaalt u uitdrukkelijk dat het de bedoeling is om zo snel mogelijk de investeringen op te drijven tot 25%.

Welnu, rekening houdend met uw prestaties tijdens deze legislatuur, vrees ik dat u uw eigen plan grondig ondergraaft.

Ik hoop dat u nog een en ander kan goed maken; daarvoor beschikt u nog over tweeënhalf maanden, maar wellicht zal dat wishful thinking zijn.

Mijnheer de minister, welke zijn de exacte cijfers terzake? Hoeveel heeft België effectief geïnvesteerd in materieel?

03.02 Minister André Flahaut: Mijnheer de voorzitter, collega's, er valt op te merken dat de personeelsuitgaven en de totale defensie-uitgaven ook de pensioenen, de uitgaven van de kas voor weduwen en wezen en andere uitgavenposten omvatten.

Dit is niet het geval voor de gegevens komende van het strategisch plan. Indien men enkel de uitgavenbegroting van landsverdediging beschouwt, bedraagt het aandeel van de personeelsuitgaven voor 2001 en 2002, respectievelijk 56,5% en 58,7%.

03.01 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): J'ai déjà évoqué la question des investissements militaires à plusieurs reprises. L'OTAN a une nouvelle fois rappelé la Belgique à l'ordre parce que 8,1% seulement des dépenses militaires sont consacrées à des investissements. Nous progressons certes mais nous sommes loin de l'objectif escompté.

Selon le cabinet, le critère utilisé est toutefois erroné car l'OTAN ne tient compte que des investissements importants.

Quels sont les chiffres exacts et dans quelle mesure sont-ils conformes au plan stratégique? Il semble que celui-ci soit loin d'être concrétisé. A combien s'élèvent les investissements réels?

03.02 André Flahaut, ministre: Dans les statistiques de l'OTAN, les pensions, les dépenses de la caisse des Veufs et Orphelins, et autres sont également pris en considération dans les dépenses de personnel et les dépenses militaires globales, ce qui n'est pas le cas dans le plan stratégique. En ce qui concerne

Het aandeel van de defensie-uitgaven aangaande het vernieuwen van de werkuitrusting bedraagt 11,5% voor 2001 en 11,4% voor 2002.

les seules dépenses de la Défense nationale, le poste des dépenses de personnel pour les années 2001 et 2002 s'élevait respectivement à 56,5 et 58,7% et le poste de modernisation et d'achat de matériel s'élevait à 11,5 et 11,5% pour ces mêmes années.

Conscient de la nécessité de surveiller cette problématique de près et compte tenu de ce qui est inscrit dans le plan stratégique, on peut admettre que le plan d'investissement, de défense et de sécurité est réalisable moyennant un ajustement continu et un suivi attentif des paramètres qui régissent la faisabilité financière. C'était déjà inscrit dans le plan stratégique pour la modernisation de l'armée, au chapitre 6, §5.

Met deze problematiek in het achterhoofd, ben ik van mening dat de Doelstellingen voor Investerings in Defensie en Veiligheid (DIDV) permanent moeten worden bijgesteld en dat de haalbaarheid van de financiële parameters zoals bepaald in paragraaf 5 van hoofdstuk 6 van het strategisch plan voor de modernisering van het Belgisch leger 2000-2015 bijzondere aandacht verdient. Bovendien zijn de DIDV gepland tegen het jaar 2015. We hebben dus nog elf jaar om de beoogde doelstellingen te bereiken. Vervolgens is het duidelijk dat het strategisch plan een plan is dat moet worden herzien en we zien er op toe dat er niet hardnekkig wordt aan vastgehouden zoals in het verleden soms het geval was. Tot slot zou ik er willen aan herinneren dat de NAVO België na 11 september heeft gevraagd zijn strategisch plan te herzien, meer bepaald inzake bacteriologische en chemische wapens. De kritiek van de NAVO moet met een korreltje zout worden genomen, want de bijdrage van België overschrijdt ruimschoots wat oorspronkelijk in het pact van het bondgenootschap werd bepaald. Ons moet dus niet de les worden gelezen.

En outre, les plans sont basés sur un plan de modernisation stratégique à l'horizon de 2015. On n'a jamais dit qu'on allait arriver, dans le courant de la législature, au résultat de 25% pour les investissements. Vous dites qu'il reste deux mois, mais je dis qu'il reste encore onze ans pour réaliser l'objectif envisagé en matière de rééquipement et pour opérer les ajustements nécessaires, pour garantir la faisabilité de manière continue.

Le plan d'investissement, de défense et de sécurité doit effectivement être revu au fur et à mesure de l'évolution de la conjoncture. Il y a eu les événements du 11 septembre et, après cela, sont intervenues les décisions de l'OTAN, nous demandant de revoir nos investissements dans certaines matières, notamment sur les plans bactériologique et chimique, pour certains systèmes de surveillance à partir du sol. Cela fait partie des réévaluations en cours. On a peut-être commis des erreurs dans le passé en figeant les plans militaires. Aujourd'hui, on doit y inscrire une certaine flexibilité.

Enfin, en ce qui concerne les critiques formulées par l'OTAN, je répète fermement que nous n'avons pas de leçon à recevoir. Dans tout ce que fait la Belgique pour l'OTAN, n'oublions pas tous nos efforts en tant que "host nation". Nous verrons alors que nos chiffres sont rééquilibrés et correspondent à un engagement beaucoup plus important que la part relative que nous représentons dans l'ensemble de l'Alliance atlantique.

03.03 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, als ik de minister goed begrijp, is het de bedoeling om tegen 2015 tot 25% aan investeringen te komen. Er is inderdaad nog een heel lange weg af te leggen. Dat is al binnen twaalf jaar, dus we moeten toch echt in gang schieten. Natuurlijk, mijnheer de minister, u zult wel altijd proberen de kwestie op een of andere manier uit te leggen, maar het is volledig onverantwoord dat we met zulke lage investeringen zitten. Dat weet u ook. Ik weet uiteraard ook dat het niet uw schuld is, maar die van de regering. Voel u niet persoonlijk aangesproken in dit dossier, maar een leger dat zo weinig investeert,

03.03 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): L'objectif était de consacrer 25% du budget aux investissements d'ici à 2015. Le faible niveau d'investissement est totalement injustifiable. La responsabilité n'en incombe évidemment pas au ministre mais au gouvernement.

kan niet meer mee. Gelet op ons aantal buitenlandse engagements, meen ik dat we toch met een ernstig probleem zitten.

U zegt nu dat wij geen lessen hebben te krijgen van de NAVO, maar we hebben ons toch altijd ingeschreven in de NAVO-strategie. De NAVO heeft er altijd voor gezorgd dat er vrede is geweest in Europa. Ik meen dat we ons toch iets beter mogen gedragen in het klasje van de NAVO. Dat wij inspanningen leveren door ze op ons grondgebied toe te laten, is misschien wel juist, maar ik denk dat er ook nog wel andere kandidaten waren. Dat is een beetje een gemakkelijk argument.

L'OTAN a toujours veillé au maintien de la paix en Europe. Nous devons nous conformer à la stratégie de l'OTAN et consentir davantage d'efforts que ceux consistant à simplement accueillir cette organisation sur notre territoire. Nous ne pouvons poursuivre de la sorte car nous paralysons notre armée.

Mijnheer de minister, ik rond af. Op deze manier kunnen we echt niet verder. Als u nog de ambitie hebt om terug te komen de volgende keer, zult u het toch op een andere manier moeten aanpakken want op deze manier maken we ons leger echt vleugellam. Er is een schrijnend gebrek aan investeringen. Dat weet u beter dan om het even wie.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 14.38 uur.

La réunion publique de commission est levée à 14.38 heures.